

Urad Vlade RS za komuniciranje

Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

Številka: 091 - 22/2015 - 2
Datum: 15. 6. 2015
Zveza: 092 - 98/2015 - 1

Zadeva: **PREDLOG 6589 - 98: Legalizacija marihuane**

Skladno z vašo pobudo, ki ste jo naslovili na Vlado Republike Slovenije, v kateri predlagate legalizacijo marihuane, vam v nadaljevanju odgovarjamo:

področje prepovedanih drog v Republiki Sloveniji je urejeno v skladu s tremi konvencijami Organizacije združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: OZN) s tega področja, ki so zavezujoče za vse države članice, drugimi mednarodnimi pravnimi akti in z usmeritvami Evropske unije. Konoplja in tetrahidrokanabinol (v nadaljnjem besedilu: THC) po mednarodnih konvencijah OZN spadata med prepovedane droge. Države podpisnice konvencij OZN so se zavezale, da bodo na nacionalni ravni sprejemale ukrepe zoper zlorabo drog in mednarodno tihotapstvo. Konvencije OZN posameznim državam dopuščajo le malo manevrskega prostora pri oblikovanju nacionalnih politik. Kljub temu, pa so na primer na Nizozemskem in v nekaterih drugih državah (Španija, Češka, Portugalska, Slovenija) z interpretacijami konvencij svojo zakonodajo in politiko razvili tako, da se kazensko ne preganja uporabnikov konoplje. Za bolj liberalno državo na tem področju torej velja tudi Slovenija, ki je že leta 1999 s sprejetjem Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami (v nadaljnjem besedilu: ZPPPD) dekriminalizirala uporabo drog. Na podlagi ZPPPD se je de-iure dekriminalizirala posest manjše količine prepovedane droge za enkratno lastno uporabo. Torej je posest manjše količine prepovedanih drog, tudi konoplje, le prekršek po ZPPPD in Zakonu o prekrških (v nadaljnjem besedilu: ZP-1), za katerega je zagroženo: opomni, opozorilo ali zelo mila denarna kazen oz. globa. Ustavno sodišče je z odločbo U-I-69/06-16 odločilo, da po preteku predhodnega obdobja iz 223. člena ZP-1 za prekršek ni več dovoljeno izrehati zaporne kazni. Zaradi tega je potrebno voditi postopke po določenih ZP-1, kar pomeni, da se praviloma za prekrške vodijo hitri postopki razen v primerih, ko ZP-1 določa drugače. Za prekršek po Zakonu o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami je torej dovoljeno izreči samo globo, ne pa tudi zaporne kazni, ki je bila prej alternativno predvidena za te prekrške. Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami za prekršek po tem zakonu predpisuje tudi obligatorni odvzem prepovedane droge.

Nadalje, ZPPPD v 6. členu navaja, da se za prepovedane droge ne štejejo substance, ki se v skladu s posebnimi predpisi uporabljajo kot zdravila. Z lanskoletno spremembo Uredbe o razvrstitvi prepovedanih drog je omogočeno, da lahko zdravnik, skladno s smernicami na posameznem področju medicine, predpiše zdravila na osnovi kanabinoidov (THC) na recept, skladno s predpisi.

Področje industrijske konoplje je pri nas urejeno s Pravilnikom o spremembah Pravilnika pogojev za pridobitev dovoljenja za gojenje konoplje in maka (Uradni list RS, št. 36/2015) in drugimi relevantnimi in v pravilniku navedenimi Uredbami Sveta EU. Skladno z drugim odstavkom 2. člena omenjenega pravilnika se konoplja lahko goji za pridelavo semena za nadaljnje razmnoževanje, za proizvodnjo hrane in pijač, za pridobivanje substanc za kozmetične namene, za pridelavo vlaken, za krmo živali in za druge industrijske namene. Za konopljo po tem pravilniku se štejejo sorte konoplje, ki so naštetje v Skupnem katalogu sort poljščin (evropska sortna lista), objavljenem vsako leto v Uradnem listu Evropske unije in na spletni strani Uprave RS za varno hrano. Vsebnost THC v vzorcu konoplje pa ne sme presegati 0,2 odstotka. V zadnjih letih se je površina obdelovalnih površin namenjenih gojenju industrijske konoplje pri nas močno povečalo, tudi v Prekmurju, in skupaj dosega že skoraj 700 hektarov.

Ob tem želimo opozoriti na zavajanja, ki se nanašajo na obljube o splošni zdravilnosti konoplje pri desetinah bolezni in praktično neškodljivi uporabi. Konopljo se v javnosti predstavlja kot čudežno rastlino, kot univerzalno zdravilo za vse bolezni. Na ta način se pri ljudeh ustvarja vtis o smiselnosti (samo)obravnave s konopljo in hkrati dvom o konvencionalnih metodah zdravljenja. V najslabšem primeru ljudje terapijo, ki jim jo je predpisal zdravnik, zamenjajo za preparate iz konoplje, ki jih kupijo na črnem trgu za drag denar in v upanju na ozdravitev.

Omeniti je treba številne dokaze iz znanstvene literature, da uporaba konoplje pri ljudeh, še posebej pri mladostnikih, lahko poveča tveganje za razvoj odvisnosti od konoplje (prvi iskalci pomoči – zdravljenje in socialna obravnava – v EU v letu 2014 navajajo najpogosteje konopljo, kot razlog za iskanje pomoči), povzroči težave v duševnem zdravju (pri 24% bolnikov s psihozo je bila za razvoj bolezni ključna uporaba skunka – potentnejše konoplje: raziskava King's College), poveča tveganja za srčno-žilne in respiratorne bolezni (v Kanadi je letno v povprečju med 130 – 280 primerov smrti zaradi pljučnega raka povezanih s kajenjem konoplje) in pri mladostnikih negativno vpliva na učni uspeh, verbalne sposobnosti ter pomnjenje. Tveganja so povezana tudi s prometno varnostjo, v kanadski študiji, ki je bila objavljena januarja, je izračunano, da je bilo v letu 2010 med 89 – 267 prometnih nesreč s smrtnim izidom zaradi konoplje. Hkrati je bilo v Kanadi zaradi konoplje v letu 2010 naštetih od 6825 – 20475 primerov prometnih poškodb. V ZDA ugotavljajo še, zlasti v tistih zveznih državah, kjer so legalizirali konopljo za rekreativno rabo, da narašča število obiskov v ambulantah nujne medicinske pomoči, tudi med mladimi. Vse omenjeno pa pomeni tudi nove in dodatne stroške za vzpostavitev in delovanje preventivnega, zdravstvenega in varnostnega sistema za delo na tem področju.

Glede vaše pobude za razpis referendumu na to temo, vam sporočamo, da v Sloveniji to področje ureja Zakon o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07-UPB2 in 47/13), ki opredeljuje referendum o spremembi ustave, zakonodajni referendum, referendum o mednarodnih povezavah in posvetovalni referendum o vprašanjih iz pristojnosti državnega zbora. Zakon ureja tudi ljudsko iniciativo za spremembo ustave in za sprejem zakona. Državni zbor lahko razpiše referendum po lastni odločitvi na predlog vlade, najmanj desetih poslancev ali poslanske skupine. Predlog je na referendumu sprejet, če zanj glasuje večina volivcev, ki so veljavno glasovali. Državni zbor je vezan na odločitev volivcev na referendumu.

Državni zbor lahko razpiše posvetovalni referendum o vprašanjih iz svoje pristojnosti, ki so širšega pomena za državljane. Razpiše se lahko na celotnem območju države ali na določenem ožjem območju, če vprašanje zadeva samo prebivalce tega območja. Referendum razpiše državni zbor, pobudo zanj lahko da vsak poslanec državnega zbora. Državni zbor ni vezan na izid posvetovalnega referenduma.

Ljudska iniciativa je oblika neposredne demokracije. Pojavlja se v obliki zakonske in ustavnorevizijske iniciative, kar pomeni, da lahko 30.000 volivcev predlaga spremembo ustave in 5000 volivcev predlaga spremembo zakona. Pobudo volivcem za vložitev predloga za začetek postopka za spremembo ustave oziroma predloga zakona lahko da vsak volivec, politična stranka ali drugo združenje državljanov.

Primernost oziroma neprimernost predloga za nadaljnjo obravnavo

Po mnenju Ministrstva za zdravje je predlog za legalizacijo rekreativne rabe marihuane neprimeren, saj pavšalno navaja, da naj bi se z legalizacijo marihuane ustvarila nova delovna mesta, povišala naj bi se kupna moč ter povečalo število tujih turistov pri nas. Predlagatelj navaja, da marihuana ni bolj škodljiva kot na primer alkohol ali tobak, v nekaterih primerih pa je celo zdravilna. Poudariti je treba, da nobeno zdravilo ne pomaga vselej in vsem ljudem, ali v vseh fazah neke bolezni. Nekritične navedbe o katerikoli snovi, kot čudežni, vsestransko uporabni in povsem neškodljivi, lahko pri posamezniku povzročijo negotovost, stisko ali celo dvom v proces zdravljenja. Škodljivost drugih snovi pa ne more biti opravičilo, da bi omogočili enako splošno dostopnost še drugim ali novim psihoaktivnim snovem.

S spoštovanjem,

Pripravil:

Jože Hren

Mojca Gobec

Generalna direktorica
Direktorat za javno zdravje